

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 8.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 294.

Kraków, środa 18 grudnia 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję reklamy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł. z odesłaniem do domu 5 Zł. Na prowincji dopłata porta. Konto czekowe: Warszawa 658.

Dlaczego Francja załamała się?

Ostry atak paryskiego „Matin'a” na Daladiera.

Paryż, 17 grudnia. Dziennik paryski „Matin” zamieścił serię artykułów, w których omawia przyczyny i zagadki załamania się militarnego Francji w czerwcu br. W ostatnim z tych artykułów „Matin” atakuje szczególnie ostro b. premiera Daladiera, zarzucając mu, że nie przeprowadził odpowiednich przygotowań do wojny.

Dziennik przypomina Daladierowi, że swego czasu ogłaszał szumnie brzmiące deklaracje, w których stwierdzał, że nie żywi najmniejszych obaw, ponieważ jest przekonany, iż francuskie fortyfikacje wytrzymają wszelkie ataki nieprzyjaciela. — Zdaniem Daladiera fortyfikacje, wybudowane na północy są tego rodzaju, iż żadna nowoczesna maszyna współczesnego wojaka nie jest w stanie przełamać tej linii. Jak mówił, zaryglował on Francję i skutkiem tego utrzyma integralność, niezawisłość i wolność Francji.

Obecnie — jak pisze „Matin” — Daladier będzie musiał w Riom odpowiedzieć na szereg kłopotliwych pytań. Przedewszystkiem będzie musiał wyjaśnić, dlaczego najgorszy korpus armii, mianowicie 9 armię pod dowództwem generała Corap'a, wyznaczył do obrony najtrudniejszego odcinka, to jest w miejscu, gdzie rzeka Moza wije się wśród lasów i gór i gdzie sytuacja terenu umożliwia wdarcie się szybkich wojsk. Będzie musiał odpowiedzieć na pytania,

dlaczego nie polecił wysadzić mostów na Mozie i dlaczego nie przeprowadził rozbudowy fortyfikacyj podczas ośmiu miesięcy, jakie dzieliły Francję od wielkiego ataku na linię Maginota.

Gen. Huntziger, dowodzący 11 armią, która zajmowała stanowiska na lewym skrzydle 9 armii, będzie musiał wystąpić w Riom jako świadek, gdyż jedynie on jest w możności udzielić wyjaśnień na temat położenia godnych stosunków, jakie panowały na tym odcinku. **Fortyfikacje nie były w stanie wytrzymać ataków samolotów nurkowych, 360 samolotów sproszkowało urządzenia obronne na zapleczu wzdłuż trasy Sedan-Bacilles-Rancourt. Niemcy mieli być o wszystkim dobrze poinformowani, co istniało za liniami fortyfikacyj dzięki codziennym lotom wywiadowczym.**

Wszystko miało być cudownie zorganizowane. Niemcy mieli być z minuty na minutę informowani o stanie zniszczeń. Samoloty nurkowe zniszczyły urządzenia for-

tyfikacyjne, potem miały być użyte lekkie formacje czołgów, za którymi posuwały się ciężkie czołgi, potem kolumny posiłków a na końcu kolumny sanitarne. A wszystko to posuwało się w przeciętnym tempie 40 do 60 km na godzinę.

Gen. Huntziger w dniu 10 maja przesyłał raport za raportem do głównej kwatery Gamelin'a, prosząc o przysłanie materiału. **Nie odpowiedziano mu ani razu.** Zażądał on 10.000 min a **otrzymał 200.** Żądał materiału celem wybudowania 14 betonowych umocnień, jak również artylerji przeciwpancernej, a wielka główna kwatera przysłała mu zaledwie dziesiątą część koniecznej broni i połowę materiału, potrzebnego do budowy urządzeń obronnych.

W dniu 15 maja zażądał gen. Huntziger celem przeprowadzenia kontrataku trzeciej dywizji pancernnej, która dysponowała ponad 80 czołgami. **Z 80 tych czołgów — 72 wogóle nie wystąpiły do walki.** Ogólny brak materiału dał się stwierdzić we wszystkich korpusach armii. Każdy żołnierz frontowy dzisiaj opowiada, jak wszyscy byli wrośnięci, kiedy podczas odwrotu widzieli całe góry granatów i przepiękne parki artyleryjskie, które stały bożymylnie.

Ponownie bombardowanie szosy burmańskiej.

(=) Tokio, 17 grudnia. Jak donosi agencja Domei, samoloty japońskiej marynarki wojennej kontynuowały w ciągu poniedziałku bombardowanie szosy burmańskiej.

Jak wynika z półoficjalnego komunikatu komendy floty japońskiej w Chinach środkowych, samoloty te obrzuciły bombami most Kungkud nad rzeką Makong. — Wskutek tego uległ przerwie ruch liczących samochodów ciężarowych, dowożących amunicję.

Sygnaly alarmowe z pokładu brytyjskiego transportowca.

(§) Nowy Jork, 17 grudnia. Z pokładu brytyjskiego statku transportowego „Stonest” poj. 4256 br. t. rej. wysłano sygnaly alarmowe. Odniosł on poważne uszkodzenie i wzywał natychmiastowej pomocy. — Statek ten znajdował się w połowie drogi między Nową Fundlandją i Irlandją i w dn. 4 grudnia opuścił port nowojorski.

Minister komunikacji Rzeszy w Bratysławie.

(=) Bratysława, 17 grudnia. Korzystając z zaproszenia słowackiego premiera dra Tuki, przybył do stolicy Słowacji w sobotę przedpołudniem minister komunikacji Rzeszy dr Dorpmüller. Bezpośrednio przy przyjeździe dr Dorpmüller został przyjęty przez prezydenta republiki słowackiej dra Tiso i prezesa rady ministrów dra Tuka.

Wizyta węgierskiego ministra oświaty w Monachjum.

(§) Monachjum, 17 grudnia. Z Berlina przybył tu w poniedziałek rano węgierski minister wyznań i oświaty dr Balint Homan. W godzinach przedpołudniowych minister zwiedził wystawę, mieszczącą się w pałacu sztuki niemieckiej.

Hiszpańskie plany gospodarcze.

Madryt, 17 grudnia. Jak wiadomo, uchwalił rząd hiszpański wiele ustaw, zmieniających do przebudowy gospodarki narodowej, a przedewszystkiem do odpowiedniego wzmocnienia inwestycyj w rolnictwie i w budownictwie niemieckim. **W styczniu 1940 r. uchwalono m. in. ustawę o osiedleniu wsi hiszpańskiej.** Obecnie uchwalono dodatkową ustawę o osiedleniu terenów, wynoszącą 30.000 ha, a pozatem postanowiono nabyć na wyspie Guadalupe 9.500 ha i osiedlić tam rodziny, które pracują na wyspie od 200 lat.

Nowy incydent na morzu.

Rio de Janeiro, 17 grudnia. W związku z wypadkiem zaszłym z okrętem „Itape” — zwracają uwagę sfery brazylijskie na nowe zajęcia z władzami angielskimi. Według prasy tamtejszej został parowiec „Paraply” z Rio de Janeiro do Belem do Parana, zatrzymany przez wojenny krążownik angielski, z którego wysłano oficerów celem poczynienia rewizji na okręcie.

Narady Lloyd George—Churchill.

Sztokholm, 17 grudnia. Lloyd George odwiedził w poniedziałek popołudniu angielskiego premiera Churchilla.

Narada trwała dłuższy czas. Mówią, iż tematem rozmowy był problem, czy Lloyd George zgodzi się na objęcie stanowiska ambasadora w Waszyngtonie.

Protest Anglii w Madrycie.

Madryt, 17 grudnia. Z urzędowej strony angielskiej potwierdzają, że sir Samuel Hoare złożył protest w Madrycie przeciwko likwidacji międzynarodowej administracji w Tangerze.

Usiłował on przytem wy badać zamiary rządu hiszpańskiego. Równocześnie donoszą, że 1200 żołnierzy wojsk marokańskich w Tangerze zostało zastąpionych przez regularne wojska hiszpańskie.

Hrabia Csaky zachorował.

Bolgrad, 17 grudnia. Węgierski minister spraw zagranicznych hr. Csaky, który miał powrócić pociągiem specjalnym w niedzielę przedpołudniem o godz. 11 do Budapesztu, przerwał podróż i powrócił do Lublany, gdyż nagło zachorował.

Na dworcu w Lublanie oczekiwało go trzech lekarzy, którzy odbyli konsylium w wagonie hr. Csaky. Według ich opinii hr. Csaky zapadł na ciężką gripę, której nabawił się podczas połowu ryb w niedzielę rano w okolicy Lublany. O godz. 10 pociąg specjalny przybył jednak do Budapesztu, wioząc ministra spraw zagranicznych.

Ustąpienie trzech ministrów w Urugwaju.

Montevideo, 17 grudnia. Po ostatnim ustąpieniu ministra finansów rządu urugwajskiego Cezara Charlone oraz ministra handlu zgłosiło obecnie swoją dymisję trzech nowych ministrów, a mianowicie minister przemysłu Posadae Belgrano, minister robót publicznych Juan Jose Artega, oraz minister wychowania Albicazar Garcia. W ten sposób pozostało w gabinecie tylko czterech ministrów, z których jeden, a mianowicie spraw zagranicznych Guani prowadzi obecnie pertraktacje z argentyńskim ministrem spraw zagranicznych Roca.

Brytyjskie alarmy pod adresem Stanów Zjednoczonych.

Rzym, 17 grudnia. Coraz bardziej natrętywe apele Anglii do Stanów Zjednoczonych, pozwalają dziennikowi „Giornale d'Italia” do wystąpienia z oświadczeniem, opartem na orzeczeniu zmarłego przed kilkoma dniami lorda Lothiana, który dał wyraz strasliwym skutkom kontrblokady, odczuwanym na wyspach brytyjskich.

Kiedy bowiem jednostki brytyjskiej marynarki wojennej już dzisiaj nie są w stanie podołać stale rosnącemu zadaniom, w pierwszym zaś rzędzie ochronie transportów konwojowanych, to jednostki morskie mocarstw osi ulegają stalemu wzrostowi.

W tej sytuacji Anglia pokłada swe nadzieje w Stanach Zjednoczonych, licząc się z tem, iż uda się jej wciągnąć Amerykę do awantury, aby w ten łatwiejszy sposób móc wyciągnąć korzyści z wojny i uniknąć niepewnego ryzyka i strat. **Anglia liczy się jednak z istnieniem paktu trzech mocarstw,**

który wejdzie automatycznie w życie w wypadku przystąpienia Stanów Zjednoczonych do działań wojennych.

„Pakt trzech mocarstw w niczem jednak nie zagraża Stanom Zjednoczonym; jego celem jest bowiem solidarna reorganizacja Europy, Afryki i Azji, a więc tych części globu ziemskiego, które nie zaliczają się do sfery interesów życiowych Stanów Zjednoczonych.

Celem paktu trzech mocarstw jest nawiązanie ożywionych stosunków handlowych z innymi kontynentami. Stany Zjednoczone nie muszą zatem obawiać się europejskiego reżimu mocarstw osi, bowiem silna i zjednoczona Europa wpłynie korzystnie na ożywienie stosunków handlowych również z Ameryką. Ciążący zarówno nad Europą, jak i nad Afryką pasywny balast brytyjskiego imperjum jest hamulec postępu poszczególnych kontynentów i utrudnia stosunki handlowe z Ameryką.

Paruż u trumny syna Napoleona I.

Paryż, 17 grudnia. Punktem końcowym oficjalnych uroczystości związanych z przewiezieniem na polecenie kanclerza Hitlera śmiertelnych szczątków księcia Reichstadtu do Paryża, było uroczyste złożenie wieńca u stóp sarkofagu cesarza Napoleona I.

Przed Pałacem Inwalidów ustawili się kompania honorowa niemiecka wraz z orkiestrą. W chwili przybycia i odjazdu dygnitarzy francuskich kompania ta oddała przepisane honory wojskowe. Dowódcą wojskowy we Francji, generał piechoty von Stöcknagel, ambasador Abetz, komisarz m. Paryża, generał-porucznik Schaumburg oraz generalny konsul niemiecki Schleier zjawili się celem powitania przedstawiciela rządu francuskiego admirała Darlana, który przybył w charakterze delegata szefa Francji Marszałka Petaina, celem złożenia wieńca u stóp sarkofagu największego cesarza Francuzów. Admirałowi Darlanowi towarzyszyli generał de la Laurencie, de Saure i Mariaux, arcybiskup Paryża kardynał Suchard, oraz kardynał Baudouart.

Po uroczystym nabożeństwie i akcie złożenia wieńca,

umożliwiono publiczności dostęp do mauzoleum.

W ciągu niedzieli przesunęły się przez Pałac Inwalidów nieprzeliczone tysiące Paryżan, którzy złożyli hołd prochom księcia Reichstadtu.

Z nastaniem ciemności, kiedy tłumy oczekujących nie mogły dostać się do wnętrza, ustawiono trumnę ze szczątkami syna Napoleona obok sarkofagu Jerome Bonaparte, brata Napoleona I.

W niedługim czasie znajdzie się trumna mieszcząca prochy księcia Reichstadtu, po wieczne czasy u boku cesarza Napoleona I.

Dzienniki francuskie,

ukazujące się na nieokupowanej części Francji, obszernie rozpisują się na temat przewiezienia trumny z prochami księcia Reichstadtu, syna Napoleona I, z Wiednia do Paryża, oraz o związanych z tem uroczystościach, jakie odbyły się w Pałacu Inwalidów w Paryżu z racji złożenia jej w kaplicy, obok sarkofagu Napoleona I.

Wiele dzienników publikuje szereg depesz Agencji Hayasa, w których szczegółowo opisyje się przebieg uroczystego aktu oraz uroczystości od chwili przybycia trumny z prochami syna Napoleona na paryski Gare du Nord aż do momentu przekazania jej delegatowi francuskiego rządu, jak również złożenia w kaplicy pałacu Inwalidów.

Przy tej okazji podkreśla się, że przenie-

sienie prochów księcia Reichstadtu do Paryża i przekazanie tychże Francji należy przypisać inicjatywie Kanclerza Hitlera,

który był zawsze z pełnym podziwem dla geniuszu Napoleona I który w czasie ewego pierwszego pobytu w Paryżu złożył dowody swej czci, odwiedzając sarkofag Wielkiego Francuza.

Wreszcie prasa podkreśla w swych sprawozdaniach że zarówno w Paryżu, jak i we Francji ludność ze wzruszeniem powitała fakt powrotu do Francji szczątków księcia Reichstadtu.

Postanowienie Adolfa Hitlera wydania Francji śmiertelnych szczątków syna Napoleona I i złożenia ich w katedrze inwalidów w Paryżu, wywołało również w kołach włoskich głęboko wrażenie. „Popolo di Roma” podkreśla, że gestowi Hitlera należy przypisać wielkie znaczenie moralne i polityczne, które nie uszło również uwagi rządu francuskiego. Ten wielkoduszny krok spotkał się również we Włoszech z należytą oceną.

Złożenie śmiertelnych szczątków syna Napoleona w Katedrze Inwalidów stanowi do pewnego stopnia symbol odbudowy moralnego i politycznego zjednoczenia Europy przeciw Anglii w myśli ideał wielkiego Korsykanina. Oś podjęła tę walkę Napoleona I.

Służba pracy w Holandji.

Na wiosnę przyszłego roku zaciągnie się do niej 10 do 12.000 osób.

(=) Amsterdam, 17 grudnia. Wychodzący w Amsterdamie dziennik „Telegraaf“ publikuje dłuższy komunikat, iż wszyscy młodzi Holendrzy, którzy na wiosnę 1941 mieli by w dawnych warunkach zgłosić się do służby wojskowej, obecnie będą musieli odbyć obowiązkową służbę w organizacji służby pracy.

Dziennik informuje, iż niebawem należy oczekiwać ukazania się zarządzenia, zawierającego postanowienia w tej materii. Program zaciągu przewiduje, iż wszyscy młodzi Holendrzy, którzy na wiosnę 1941 mieli by w dawnych warunkach zgłosić się do służby wojskowej, obecnie będą musieli odbyć obowiązkową służbę w organizacji służby pracy.

W związku z tym oblicza się, iż na wiosnę zgłosi się ochotniczo 10 do 12.000 młodzi, która przejdzie przeszkolenie w szeregach służby pracy. W okresie późniejszym wprowadzi się dla młodzieży holenderskiej obowiązek zaciągnięcia się w szeregi służby pracy.

Celem służby pracy w Holandji ma być zjednoczenie wszystkich stanów pod względem towarzyskim i światopoglądowym. Wszystkie klasy i stany narodowości holenderskiej mają być reprezentowane w służbie pracy. W przyszłości Holandja nie będzie miała wielkich grup ludnościowych, które wzajemnie się zwalczały. Z tego też powodu w holenderskiej służbie pracy ob-

wiązuje dewiza: Jeden za wszystkich, — wszyscy za jednego.

Holenderska służba pracy ma być owiana szczytnymi idealami życia w zdrowych, sportowych i praktycznych warunkach, które mają być obrócone w czyn przez pracę. W czasie służby obowiązującym będzie młodzież holenderską zakaz czynnej przynależności do jakiegokolwiek partii politycznej.

W tym sensie zwróciła się holenderska służba pracy z apelem do wszystkich młodych Holendrów, aby ochotniczo wstępowali w szeregi tej organizacji. W odezwie tej czytamy dalej, że służba pracy stoi otworem dla wszystkich młodych Holendrów, którzy w roku 1941 ukończą 18 rok życia. Czas służby pracy trwać będzie narazie pół roku. Po upływie półrocznego okresu służby pracy, otrzymają młodzi Holendrzy zajęcie w granicach wykazanego uzdolnienia.

Niemiecka łódź podwodna dotychczas zatopiła 250.000 ton

(S) Berlin, 17 grudnia. Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:

„Kapitan Kretschmer powróciwszy obecnie z rejsu morskiego zameldował, że w wyniku akcji osiągnięto zatopienie 34.935 br. t. rej. W związku z tem wspomniany oficer marynarki przekroczył 250.000-tonową granicę zatopień jednostek nieprzyjacielskich, bowiem jako pierwszy komendant łodzi podwodnej osiągnął jako ogólną cyfrę zatopionego tonażu 252.100 br. t. rej.

W sumie zatopionego tonażu należy wymienić 3 krążowniki pomocnicze oraz brytyjski kontrtorpedowiec „Daring“.

Grecki samolot nad Jugosławją zmuszony do lądowania.

(=) Belgrad, 17 grudnia. W niedzielę o godzinie 13.15 ogłoszono alarm lotniczy w miasteczku Bitolj na granicy jugosłowiańsko-greckiej, a równocześnie przystąpiła do akcji jugosłowiańska obrona przeciwlotnicza.

Z lotniska odleciały dwa jugosłowiańskie samoloty, którym udało się zmusić do lądowania pewien samolot nieokreślonej przynależności państwowej, który ukazał się nad Bitolj. Samolot ten opadł na lotnisku w Bitolj. Na miejscu okazało się, iż był to samolot grecki, uzbrojony w 10 bomb ciężkiego kalibru.

Z czasów rumuńskiego bałaganu.

Belgrad, 17 grudnia. B. minister pracy w Rumunii Haeala oświadczył przed wydziałem, ustanowionym do zbadania tajnych funduszy rządowych, że poznawszy w pewnej miejscowości kapielową córkę i żonę jednego aptekarza, darował jej 42.000 lei, ale również babka świeżo poznanej znajomej i ojciec jej otrzymali od niego większe prezenty z funduszy państwowych. Poza tem ofiarował minister różnym urzędnikom swego ministerstwa i innym panom sumy między 11—13.000 lei. Swemu bratankowi, dyrektorowi gabinetu i pewnemu aktorowi darował dobrodliwy minister po 75.000 lei, a pozatem otrzymało trzech żydowskich komunistów przeszło milion lei, rzekomo za udzielenie ważnych informacji. Wydział do badań funduszy ministra zażądał od niego wytłumaczenia wydatków z 3 i pół miliona lei, z czego minister mógł podać tylko szczegóły o wydatkowaniu jednego miliona lei.

Nowe monety francuskie.

Zurych, 17 grudnia. Jak się dowiadują z Vichy, ma rząd francuski wydać wkrótce monety wartości 5, 10 i 20 franków, na których figurować będzie popiersie marszałka Petaina.

Podjęcie komunikacji kolejowej między Francją a Szwajcarią.

Genewa, 17 grudnia. Komunikacja kolejowa między Szwajcarią a Francją została na linii Bellegarde—Genewa ostatnio podjęta. Codziennie kursują dwa pociągi w kierunku Genewa—Paryż przez Lion.

Muzyka Straussa na święcie w Tokio.

Tokio, 17 grudnia. W dniu 7 grudnia odbyło się w Tokio uroczyste przedstawienie muzyczne z okazji 2600-letniego jubileuszu istnienia cesarskiego domu japońskiego.

Wspaniała ta impreza odbyła się w teatrze Kabuki w Tokio przy udziale orkiestry cesarskiej oraz innych orkiestr japońskich, z których pierwszą obejmuje 170 muzyków. W łozach zjawili się członkowie domu cesarskiego, reprezentanci świata dyplomatycznego, rządu, literatury, sztuki itd. Przed produkcjami muzycznymi odbyło się kilkuminutowe uczczenie poległych, a następnie odśpiewanie hymnu państwowego. Przemówienie ks. Konoye, premiera japońskiego poprzedziło dalsze punkty programu. Następnie odegrała orkiestra utwory Francaza Jacquesa Ibert pod batutą kapelmistrza Jamada, który jest równocześnie jednym z najbardziej znanych kompozytorów współczesnej Japonji. Następnie odegrano utwory Węgra Sandora Veresa, w końcu Włocha Ildebrando Pizzetti pod batutą Włocha Comelli. — Jako czwarty punkt programu odegrały w końcu orkiestry utwory Ryszarda Straussa pod batutą kapelmistrza niemieckiego Helmuta Fellmera. Powodzenie tej imprezy jubileuszowej było olbrzymie.

Po zgonie Kubelika.

Praga, 17 grudnia. Słynny skrzypek Jan Kubelik umarł w Pradze dnia 5 grudnia 1940 r., w wieku lat 60.

Kubelik, którego sława ostatnio przyćmiła, był jednym z najsławniejszych skrzypków świata w czasie między końcem XIX wieku, a wojną światową. Urodził się on w małej miejscowości w okolicy Pragi i już jako młody chłopak występował w roli cudownego dziecka. Ojciec jego, będący ogrodnikiem, nie pozwolił na wykorzystanie talentu swojego syna dla sensacji i posłał go do konserwatorium praskiego, gdzie otrzymał dokładne i wszechstronne wykształcenie. Następnie pozostawał Kubelik pod kierownictwem znanego skrzypka Ottokara Szwelka, a od 18-go roku życia zbierał już owoce swojej pracy i talentu. Pierwsze koncerty Kubelika odbyły się w Wiedniu i w Budapeszcie, a następnie występował on w Ameryce i Australji, zbierając wszędzie niekończące się sukcesy. W roku 1903 ożenił się Kubelik z rozwiedzioną hrabiną Csaky i od tego czasu mieszkał w różnych swoich posiadłościach w Słowacji. Od końca wojny światowej poświęcił się Kubelik twórczości muzycznej, pisząc kilka koncertów wjolinowych. Talent Kubelika odznaczał się przedewszystkiem tem, że umiał on w sposób niezrównany interpretować dzieła Paganiniego, ale pozatem wszystkie prawie utwory skrzypcowe innych muzyków wchodziły w zakres jego twórczości. Wielki talent muzyczny Kubelika odziedziczyły jego dzieci, a mianowicie syn i trzy córki. Ze śmiertelną Kubelika ubywa jeden z najwybitniejszych skrzypków obecnej doby.

Ataki prasy słowackiej na Benesa.

Bratysława, 17 grudnia. Prasa słowacka, w związku z przemówieniem, wygłoszonym przez b. prezydenta Czechosłowacji zagranicą, występuje z ostrymi atakami przeciwko Benesowi. M. in. miał on twierdzić, że znaczny procent ludności słowackiej jest niezadowolony z obecnych stosunków i życzy sobie powrotu dawnej Czechosłowacji.

Powiedzenie to zostało jedomyślnie przez całą prasę słowacką napiętnowane jako kłamstwo. Prawda ma być natomiast że wszyscy Słowacy nie żyją sobie dawnych stosunków i że naród słowacki jeszcze nigdy nie miał tyle wolności, co obecnie, we własnym państwie, które cieszy się opieką potęg. Optymizm Benesa, że Czechosłowacja po poprzedzającej „krwawej kapteli“ powstanie w „nowym blasku“ może być — jak to pisał dziennik słowacki — jedynie wymiany. Benesz, jak dalej pisał, ma być notorycznym podżegaczem do wojny i szkodnikiem myśli europejskiej.

Angielski sabotaż w Rumunii.

Belgrad, 17 grudnia. Według nadeszłych tu wiadomości, angielska służba tajna dokonała prób akcji sabotażowej na terenie rumuńskiego zagłębia naftowego.

W sobotę naftociąg Ploesti-Buzau został na jednym miejscu uszkodzony. Także i jeden z mostów pod Teleajew ucierpiał skutkiem zamachu.

W przeddzień wyboru prezydenta Finlandji.

(=) Helsinki, 17 grudnia. W związku z wyborem prezydenta Finlandji, który odbędzie się za 3 dni, nie uzyskano dotychczas wyjaśnienia sytuacji w sprawie porozumienia się co do jednego kandydata.

Różne grupy polityczne odbywają obrady.

Anglja wznawia stosunki z Meksykiem?

Reno, 17 grudnia. Podsekretarz stanu Buttler oświadczył w Izbie Gmin, odpowiadając na interpelację, że Anglja jest skłonna zbadać możliwość podjęcia stosunków dyplomatycznych z Meksykiem, zwłaszcza wtedy, jeżeli nastąpi odpowiedni projekt załatwienia sporu o towarzystwa naftowe, które swego czasu były tematem obustronnych nieporozumień.

Opinia francuska o konstrukcji samolotu myśliwskiego „Me 109“

Paryż, 17 grudnia. Znomienne potwierdzenie niezwyklej zalet niemieckiego samolotu myśliwskiego „Me 109“ podają sprawozdanie techniczne urzędu francuskiego ministerstwa lotnictwa, wydane jeszcze podczas walk tegorocznego lata.

Ponieważ sprawozdanie to, oraz uznanie dla tego dzieła konstrukcji niemieckiej pochodzą ze źródeł nieprzyjacielskich, wartość ich nabiera jeszcze większego znaczenia.

I tak sprawozdanie powyższe stwierdza pomiędzy innymi: „Aerodynamiczne właściwości typu „Messerschmitt 109“, równomierność i wielka wydajność jego motoru, prostota jego konstrukcji, oraz łatwość i celowość wykonania, a zarazem wygoda w kierowaniu są godne podkreślenia. Z punktu widzenia aerodynamicznego jego doskonałe wykształcone formy stanowią typ najlepszego myśliwca, można nawet powiedzieć, maszyny rekordowej, a jej wyznaczniki potwierdzają to w zupełności“.

„Badania nad budową tej maszyny wykazały dobitnie, że wielka prostota, celowość budowy oraz łatwość obsługi zostały tu rozwiązane w niezwykle szczęśliwy sposób. Systematyczne zastosowanie silnych płyt zezwala na zmniejszenie czułych punktów. Powłoka jest starannie nitowana (nity z

zakrzywionemi główkami) konstrukcja wewnętrzna jest niezwykle prosta.

W końcu należy podkreślić systematyczny rozdział stałych części steru w dwóch półkulach i wszechstronne zastosowanie elementów odlewanych i prasowanych, które przy seryjnej produkcji umożliwiają łatwą wymianę drobnych części składowych. Dość do tego należy wielką ilość stopów magnezjowych, co świadczy o dostatecznej produkcji tego metalu i wysokim poziomie techniki odlewniczej“.

„W końcu obserwując wszystkie części składowe można zauważyć, że położono wielki nacisk na łatwość produkcji. Zagadnienie wymiany części składowych jest rozwiązane szczególnie szczęśliwie, kontrola kabiny po walce powietrznej jest nieporównanie łatwa, otwieranie maski motoru odbywa się niezwykle prosto i szybko, a rozmięczenie sterów jest bardzo pewne i gwałtownie proste... Należy również podkreślić sposób zastosowania skrzynek dla doprowadzania amunicji dla broni skrzydłowej i praktyczny rozkład broni synchronizowanej“.

„Reasumując to wszystko, można stwierdzić, że samolot ten łączy w sobie najwybitniejsze cechy pierwszorzędnej konstrukcji z daleko posuniętą techniką“.

Japonja walczy o nowy porządek gospodarczy.

Tokio, 17 grudnia. Zmiany odbywające się w ustroju życia japońskiego odbijają się najsilniej na systemie gospodarczym co do którego posiada obecny książę Konoye własny plan polegający na ujęciu wielu dziedzin życia ekonomicznego w ręce czynników rządowych. Na tie przeprowadzenia tego programu dochodzi między księciem Konoye popieranym przez szefa urzędu gospodarki ministra Koszino oraz przez sfery wojskowe, a elementami reakcyjnymi znajdującymi się w Izbie wyższej do gwałtownych rozgrywek. Zarówno Izba wyższa, jak też rada stanu obejmują po większej części elementy konserwatywne, które spoglądają z wielkim niedowierzaniem na

plany młodego premiera. Książę Konoye stara się przeciwstawić tej reakcji konserwatywnej przesła radę stanu 74-letniego b. premiera Hiranume, który jakkolwiek należący do starej szkoły, oddał się na usługi nowego reżimu i uchoił za wybitnego prawnika i konserwatywnego nacjonalistę.

Prasa japońska jest zdania, że obecność Hiranume w gabinecie księcia Konoye wzmocni znacznie stanowisko jego przy przeprowadzeniu dzieła reformy państwa, ale podkreśla w każdym niemal artykule, że Japonja nie ma chwili do stracenia i musi przedzielić się w państwo totalne bez względu na to, czy dają się słyszeć głosy opozycji, czy też nie.

Atak na objekty wojskowe w Londynie.

Berlin, 17 grudnia. Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:

W nocy na 15 grudnia zatakowały samoloty bojowe Londyn, jak również ważne ze względów wojennych wojskowe objekty w Anglii południowej. Jeden z portów brytyjskich został ponownie zamknięty.

W ciągu dnia lotnictwo, skutkiem sytuacji atmosferycznej przeprowadzało jedynie loty wywiadowcze.

W ostatniej nocy brytyjskie samoloty grzuli na terenie Rzeszy pewną ilość bomb rozpryskujących oraz zapalających. W Berlinie kilka pożarów strychowych zostało szybko ugaszonych. Kilka domów, w tem dwa szpitale, zostało uszkodzonych, ruch na jednej z linii kolei pospiesznej został chwilowo przerwany. W innych miejscowościach wyrządzono tylko lekką szkodę w budynkach, w Herford zniszczony został trafieniem bomby kościół. W pewnym zakładzie w Niemczech środkowych pożar został ugaszony w zaradku. Produkcja nie została zaburzona. Straty wśród ludności cywilnej wynoszą czterech zabitych i 12 rannych. Nieprzyjacielski samolot został zestrzelony podczas nalotu przez nocne myśliwce. Strat na stronie niemieckiej nie było.

Włoski komunikat wojenny.

Rzym, 17 grudnia. Włoski komunikat wojenny z poniedziałku brzmi następująco:

Główna kwatery armji włoskiej komunikuje:

W Cyrenajce nacisk nieprzyjacielskich sił zbrojnych w terenie pogranicznym utrzymuje się. Siły te zostały obrzucone bombami przez włoskie lotnictwo, które wyrzuciło w nieprzyjacielskich formacjach pancernych wielkie straty.

Na froncie greckim ataki nieprzyjacielskie zostały odparte. Podczas walk po obu stronach straty były dotkliwe.

W Afryce wschodniej nieprzyjacielski nalot na Assab spowodował szkody w kilku budynkach.

Potworna lawina w północnym Sachalinie pociągnęła za sobą 28 ofiar.

(=) Tokio, 17 grudnia. Z północnej części Sachalinu donoszą o poważnej katastrofie, jaka miała miejsce w ubiegłą sobotę rano. Wskutek olbrzymich opadów śnieżnych w górach na jedną z wsi zsunęła się lawina, grzebiąc 43 drzewniane domki. Bezpośrednio po nadejściu wiadomości o katastrofie, wysłano kolumnę ratunkową, która, przebijając się poprzez olbrzymie zasy śnieżne i pokonując poważne trudności,

przybyła za znacznym opóźnieniem na miejsce wypadku.

Dzięki nadludzkiej wytrwałości udało się członkom kolumny wydobyć 28 osób, z których tylko 6 dawało słabe oznaki życia. Ponieważ od chwili katastrofy upłynęły trzy tygodnie, niema nadziei, aby pozostałe ofiary katastrofy znajdowały się przy życiu. Wobec tego odstąpiono od dalszej akcji ratunkowej.

19-ła rocznica sakry biskupiej metropolity ks. Adama Sapiehy

Książe Metropolita Adam Sapi

Kraków, 17 grudnia. W dniu dzisiejszym, tj. 17 grudnia, ks. Metropolita Adam Sapieha obchodzi 19 rocznicę uroczystości sakry biskupiej, którą przyjął z rąk ówczesnego Papieża Piusa IX, jako czynny szambelan papieski przy Watykanie.

Wielce czcigodny i dostojny duszpastrz znany jest swym diecezjanom ze swej charytatywnej działalności nie tylko w czasach obecnych, ale jeszcze z lat 1914—1918.

Z powodu tej drogiej Krakowiakom rocznicy odprawiono na intencję Jubilatą dziękczynne nabożeństwo w kościele św. Andrzeja przy ul. Grodzkiej, które celebrował ks. biskup St. Rospond w otoczeniu kapituły katedralnej. (sts).

Postać Metropolity krakowskiego ks. biskupa Adama Sapiehy jest dobrze znana w całej Polsce. W ciągu lat dał się on poznać jako człowiek niezłomny zasad i wielkiej wiary. Przy zasadach swych stał on nawet w takich chwilach, kiedy wysoko postawione osobistości ostro go zwalczały, chcąc wymusić na nim zmianę stanowiska. Ale ks. Metrop. Sapieha nie ugiął się szczył i pogroźkę, jakie sypały się pod Jego adresem i tą właśnie niezłomnością zdobył sobie głęboki szacunek nie tylko wśród wiernych, ale także wśród wyznawców innej wiary.

Osobny odcinek działalności stanowi akcja charytatywna, zainicjowana

i przeprowadzana przez ks. Metrop. Sapiehę. Nie jest to akcja obliczona na efekt zewnętrzny i reklamę, ale akcja, mająca na celu doraźne zapobieganie największej nędzy ludzkiej. Znajdą ją biedni w całym Krakowie, znają i umieją docenić. W ciężkich dniach wrześniowych 1939 r. ks. Metrop. Sapieha był tym, który pozostawiał

stał za najbiedniejszą ludnością Krakowa i stanął na czele Obywatelskiego Komitetu Pomocy, którego zadaniem było łagodzenie straszliwych skutków wojny. Tego kroku, tego pozostania przy ludziach w najcięższych jego chwilach — nie zapomni nigdy ks. Metropolita Sapieha cała ludność Krakowa.

Wczoraj a dziś.

Dawna medycyna Krakowa

(Jo) Kraków, 17 grudnia.

Warunki bytu ludzkości i ich skutki zmieniają się prawie niepostrzeżenie „na oko” tak, że nie jesteśmy niemal w stanie odgraniczyć różnic między wczoraj a dziś. Dopiero ujęcie w całość różnorodnych zjawisk, podział na okresy, a przedewszystkiem pewna odległość czasu pozwala na skonstatowanie olbrzymich przemian i rozwoju stwarzając skalę porównawczą i ukazując niewidoczne dla żyjącego w danym okresie człowieka — różnice.

I tak w związku zimą, a wraz z nią z całym szeregiem różnych gryp, zapaleń płuc, dyfterytu czy też przypominają się z zapisków o dawnym Krakowie „wysoki poziom medycyny, który dzisiaj u przeciętnego laika wzbudziłby pusty śmiech i trwogę do trzeciej potęgi.

Znachorstwo, czary, baby i uroki miały zawsze powodzenie, szczególnie w dziedzinie miłośnej i lekarskiej i przetrwały szczególnie do dnia dzisiejszego, ale do roku 1505 kiedy spotyka się pierwszą wzmiankę o lekarzu miejskim, praktykowali różni „specjaliści”, którzy np. poza handlem sukna, cukierków, czy innych towarów trudnili się także leczeniem chorych. Zresztą być może (badzmy wyrozumiali) lekarze nie mogli odbywać swoich normalnych praktyk wobec braku lekarstw, z których w największej ilości były środki przeciwszczepające gorliwie polecane przez apteki, jak dziś przez Ubezpieczalnię. To też w razie zarazy sam król wydawał odpowiednie przepisy, jak należy się od niej uchronić, biorąc na pomoc wszystkich radców krakowskich, policję zdrowia, a przedewszystkiem udając się pod opiekę boską, której we wszystkich kościołach wzywano błagalnymi nabożeństwami i modlitwami.

Dekrety królewskie były bardzo skrupulatne i przewidujące w najdrobniejszych szczegółach, „...rozkazujemy, żebyście we wszystkich domach wszystkie szaty i sprząty, gdy mrozy albo pogoda będzie rozwijać kazali... rzeczy podle i małej ceny palić się mogą... konieczne w tem pilności czynić, aby się w każdym domu zapowietrzonym, pozostałe rzeczy pierwaj dobrze przewietrzyły...” i t. d.

Jak więc widzimy, zabijanie bakterij chrobotwórczych odbywało się przy pomo-

cy mrozu i wietrzeńia rzeczy, ale „obstrzeżenia”, których niestosowanie było karane nawet śmiercią nie zniechęciły samej zarazy, która podobno w pierwszych latach XVIII wieku przeszła 19.000 osób wykośła w samym Krakowie.

Wobec dzisiejszej wiedzy lekarskiej i sposobu zapobiegania zarazom tych „dwóch sławetnych chirurgów miejskich”, których rada miasta uchwaliła w XVII wieku do oglądania ciał umarłych, — to byli swego rodzaju bohaterzy, na których wiedzy spoczywała duża odpowiedzialność za stan zdrowotny mieszkańców w danej chwili, a także w przyszłości.

Dziś z odległości setek lat wydaje nam się ciasna i malutka medycyna XVI czy XVII wieku, polegająca przeważnie na upuszczaniu krwi i środkach przeczyszczających, ale nasze współczesne środki lecznicze, jak np. Roentgen czy trepanacja czaszki w pojęciu tych minionych wieków byłoby uznane za dzieło szatana, a sławny Pasteur czy Koch zostaliby napewno wraz z mikroskopami spaleni na stosie z uprzednim torturowaniem i „łamaniem kołem”. Kto wie, czy „Nowy wspaniały świat” jaki przedstawił nam Huxley z „produkowaniem” ludzi w butelkach podzielonych na grupy intelektualistów, artystów, rzemieślników i innych, nie znajdzie zastosowania w przyszłych wiekach, co nam się wydaje obecnie mrzonką, stworzoną na obrzydzenie hyper — super cywilizacji i jej szalonego wprost niezdrowego postępu. Już dziś odbywają się próby w tym kierunku, z których naczelną jest pozbawienie człowieka indywidualizmu, zmechanizowanie życia do maksimum, deptanie uczuć i serca, przerafinowanie rozumu.

Wprawdzie powiedział Goethe, że „zbyt wielka wolność indywidualna prowadzi nieodpowiednio do niewoli”, ale wydaje się, że pozbawianie indywidualizmu prowadzi nieodpowiednio do ogłupienia.

Tak więc „butelkowanie” jest, nam już bardzo bliskie, a za sto, może dwieście lat, wybutelkowana grupa naukowców będzie miała tysiące tematów do dykteryjek, czerpiąc je z naszej historii medycyny, w której troska o życie ludzkie rozwija się równomiernie z troską o żer dla armat...

KRONIKA

Wydawanie kart żywnościowych na miesiąc styczeń 1941 r.

Kraków, 17 grudnia. Karty żywnościowe oraz karty poboru mleka dla dzieci poniżej lat 3 na styczeń 1941 r. wydają nie-niemieckiej ludności właściwe miejskie Urzędy Obwodowe, względnie ich Ekspozytury w dniach 18, 19, 20 i 21 oraz 30 i 31 grudnia br. w godzinach urzędowych. Po odbiorze kart mają się zgłaszać właściciele względnie administratorzy realności zgodnie z zarządzeniami zawartymi z 83 Obwieszczeniu Städt-hauptmann'a z dnia 19. X. 1940 w kolejności oznaczonej w każdym Urzędzie i przedłożyć książkę meldunkową.

Wydanie kart dla żydów następuje za przedłożeniem zezwolenia („Ausweis”) na dalszy pobyt w mieście.

Jednocześnie z kartami żywnościowymi zostaną wydane karty spisu mieszkańców realności (karty jednostkowe).

Otrzymaone karty powyższego rodzaju doręczą właściciele, względnie administratorzy realności niezwłocznie lokatorom.

Co się tyczy kart jednostkowych, to lokatorzy główni są obowiązani wypełnić nagłówkę i rubryki karty 2—7, oraz podpisać się u dołu — poczem wypełnione i podpisane karty oddać odwrotnie właścicielowi, względnie administratorowi realności; ci ostatni, po skontrolowaniu należytego wypełnienia i potwierdzeniu, mają zwrócić je właściwemu Urzędowi Obwodowemu najpóźniej do 3 stycznia 1941 r.

Przeziębienie

TABLETKI ASPIRIN

Ostrzeżenia przed kupnem skradzionych materiałów.

Kraków, 17 grudnia. Dyrekcja Kryminalnej Policji w Krakowie zawiadoma, że w nocy z 9 na 10 grudnia br. dokonano włamania do sklepu firmy Spira w Krakowie, ul. Grodzkiej Nr 4. Skradziono tam materiały męskie, damskie, jedwabie, bieleżne damskie na szkodę około 20.000 zł.

Ostrzega się przed kupnem.

Wiadomości w tej sprawie, które na życzenie traktowane będą poufnie, przyjmuje Dyrekcja Policji Kryminalnej w Krakowie Szlak (Präsidiumstr.) 40 lub każdy posterunek policyjny. Za odnalezienie skradzionych rzeczy wyznacza się nagrodę 500 złotych.

Przyszłość w teczce

Ludzie z niezwykłym brakiem logiki przetrzucają punkt ciężkości znaczenia człowieka z jednego miejsca jego ciała na inne, z jednego momentu zewnętrznego jego egzystencji na drugi. W pewnych epokach zwracano się najwięcej uwagi na piękną fryzurę, na długie włosy, wypielęgnowane, namaszczone, innym znowu razem punkt ciężkości przenosił się na ręce, które były symbolem znaczenia, ważności, pokryte były pierścieniami, bransoletkami i t. d., to znowu określały człowieka nie wrodzone jego zalety lub szczególności jego ciała, ale majrozmaitsze dodatki.

Zdaje się, że człowiek taki, jakim go stworzył Pan Bóg, wydawałby się sobie jakiś upokorzony, mały, bez znaczenia i czułby, że mu czegoś brak, to też w miarę możliwości uzupełnia skromny pierwotny obraz nadzwyczajnymi dodatkami, zmieniającami się w miarę zmian, zachodzących w zwyczajach, strojach i rozwoju ludzkości. Dodatkami temi były czyto laski, znamionujące godność jednostki, czy też złote pasy, wysadzane drogiemi kamieniami, to znow w postaci kapeluszy, określających stanowisko człowieka, albo miecza, szabli, szpady, czy w końcu krótkiego mieczyka i t. d. Niektóre z tych akcesoriów człowieka były rzeczywiście praktycznie wytlumaczalne, o tyle, że łączyły się z funkcjami, spełnianymi przez niego. Inne znowu były w całym tego słowa znaczeniu „dodatkami nadzwyczajnymi”, które trudno wytłumaczyć. Ludzie przypominali dzieci, obwiszające się chętnie „dla hecy”, branej jednak przez nie bardzo poważnie, różnemi szarfami czy błyskotkami, które w ich mniemaniu mają swoje symboliczne znaczenie.

Każdy wiek i każda epoka miała takie swoje ulubione dodatki. W czasie, kiedy światem rządzili rycerze i najwyższą cnotą była odwaga, punkt ciężkości skupiał się na rękojeści miecza, czy sztyletu, nożonego przy boku. W czasach renesansu, zwłaszcza we Włoszech, gdzie poezja i sztuki piękne stały w wielkiem poważaniu, gitara czy mandolina była tym dodatkiem świadczącym o wyższości jednego człowieka nad drugim. Przyszłał w końcu wiek interesów, czas businessów i wtedy każdy człowiek uważa sobie za punkt honoru posiadać w rękę teczkę skórzaną.

Słynna teczka! Powinnaś piastować w swoim wnętrzu, jak samica kangura w woreczku swoim małe, akta wielkiej ważności, kwity, rachunki, kontrakty, zestawienia rachunkowe czy oferty. Jakże często natomiast kryjesz w swojej czeluści jedynie drugie śniadanie, bułkę z masłem i serem, brudną chustkę do nosa, czy jakąś powieść, którą się czyta, jadąc tramwajem, nie chcąc nudzić się nudą wszystkich innych pasażerów, lecz nuda swoista, wydobytą właśnie z tejże książki. Jakże często tak zwany zamek błyskawiczny nie ma właściwie na czem się zamknąć, gdyż również dobrze mogłaby cała zawartość leżeć swobodnie na wierzchu, nikogo nie nęcać do kradzieży i nie nie zdradzając.

Ale teczka musi być! Człowiek bez teczki jest człowiekiem zdeklasowanym. Określenie francuskie „człowiek bez ognia i miejsca zamieszkania”, czyli człowiek, nie posiadający własnego ogniska domowego, mogłoby być dzisiaj strawestowane na „człowiek bez teczki” — czyli wyrutek społeczeństwa, czyli parjas, czyli człowiek, nie spełniający żadnej roli społecznej, żyjący na marginesie społeczeństwa i pętający się na peryferjach życia, jak pies bezpański na peryferjach miasta.

Teczka, to właściwie świat w miniatu-rze: wszystkie interesa i sprawy tak zwane bieżące — co jest zresztą niedokładnością językową, gdyż sprawy weale nie bieżą, a jedynie ludzie uganiają się za nimi — wszystkie upodobania, zwłaszcza słabe strony charakteru, wszystko to znajduje swoje odbicie w teczce. Ona jedyna może wie o tem; co jej właściciel robi. Lepiej od żony, kochanki, gospodyni, przyjaciela i policji. Bo wobec teczki jest każdy szczerzy, o tyle, że jest ona jego emanacją. W teczce spoczywają wszystkie nadzieje tego szarego człowieka, który znowu nie jest taki bardzo szary, gdyż przechodzi w dzisiejszych czasach przez wszelkie możliwe metamorfozy, przybiera strój to żołnierza, to businessmana, to domokrażcy, to w końcu robotnika. Jak przyszłowy motyl, który tyle razy zmienia „skórę”, człowiek dzisiejszy również występuje w różnych strojach. I we wszystkich tych swoich przemianach, we wszystkich tych wcieleniach, przypominających wcielenia słynnego bandyty Vautrion, opisanego przez Balzaca, spoczywa na dnie teczki jego nadzieja. Ta teczka, to coś w rodzaju torni-stra napoleońskiego żołnierza, o którym

powiedział wielki cesarz, że nosi w nim zawsze buławę marszałkowską.

Dzisiejszemu człowiekowi nie potrzeba żadnej buławy: wystarczy, jeżeli znajdzie w tej teczce banknot stułotowy, 50 markowy, 10-funtowy czy 10-dolarowy. Albo wogóle banknot, bez wyszczególnienia waluty, banknot szczęścia czyli przekaz na szczęście, na powodzenie, na szczęśliwe rozpoczęcie interesów, na dobry pomysł i na przyszłą prosperity. Będzie obojętnym, czy to powodzenie wytryśnie, jak fontanna z ziemi, z fabryki pasty do podłóg, wałków do okien, podszew, papieru, używanego w zupełnie specjalnych celach, kaloryferów, sztucznego śniegu na choinkę, czy innych końcu rzeczy. Tak czy owak spoczywa w tej teczce dalszy ciąg tych wszystkich fabrykatów! Piękna willa na paryferjach miasta, w dużym ogrodzie, urządzona z przepychem, chociaż nowoczesnie, to znaczy: duże płaszczyzny, meble wygodne, przypominające trochę meble kawiaruiane, lub meble w domu amerykańskiego dziewaka, koło domu garaż, a z garażem łączący się snobizm automobilowy (moje auto, proszę pana, wyciąga na godzinę 140 km i to z łatwością!) i inne dodatki społecznofinansowe. Ambicje dzisiejszego człowieka, spoczywające na dnie teczki, nie są takie abstrakcyjne, jak te, które przyszywały w czasie empiru, czy biedermajeru. Są bardzo praktyczne i bardziej dotykające. Tylko marzyciele jeszcze i niedorajdy życiowe cieszą się na widok orderów. Wola coś bardziej brzęczącego, a raczej szleszczącego, biorąc pod uwagę dzisiejsze papierowe waluty, a więc poprostu pieniądze.

Jeszcze doniedawna mówiło się, że każdy amerykański milioner przychodził do Nowego Jorku lub Bostonu koniecznie w dziurawych butach i zaczynał od handlowania sznurówkami, lub sprzedawania gazet. Dzisiaj nie robi się już tego: dzisiaj przychodzi się do miasta z teczka w ręku, z nadzieją na przyszłość, przyzeczem bity nie muszą być dziurawe, bo wielu ludzi używa podszew gumowych. W powieściach autorów, zgłębiających różne społeczne przewroty i fenomeny zjawiają się również bohaterzy książki z t. zw. tobołkiem na plecach. Takie postacie zjawiają się u Balzaca, Zoli i wielu nuch. Gdyby dzisiaj ludzie ci żyli, zamiast tobołka miałby w rękę ową słynną teczkę, w której spoczywałaby nadwątłona używaniem piżama, szczoteczka do zębów, in-

formator handlowy i kilka drobiazgów.

Jak w każdej dziedzinie, tak i tutaj wyrabiają się specjalne klasy i typy: są teczki wytworne, zamykane na zamek błyskawiczny i ukazujące w jednej sekundzie całą swoją duszę, są inne bardziej pospolite, zamykane na staroświeckie zamki, są bardzo solidne, używane do noszenia plików banknotów, z rzemieniami, są w końcu lśniące cielecą skórą lub też szleszczące kiepską papierową imitacją.

W słynnej powieści Galsworthy'ego ogląda Jolion Forsyte kolebkę swego wielkiego rodu, położoną gdzieś na południu Anglii i przedstawiającą się jako zwykła wioska rybacka, w której poza kilkoma chałupami nie poprostu niema. Stary pan kiwa melancholijnie głową, jakby chciał powiedzieć: „z tej oto marnoty wyszła cała Saga Forsytów” i obejrząwszy to, czego właściwie nie było do oglądania, powraca znowu do Londynu. Nieraz pokazują przewodnicy miejscowi turyście ruiny jakiegoś zamku, spoczywające w postaci wyszczerbionej korony na szczycie góry, w której zaczęła się historia wielkiego rodu, następnie odgrywającego historyczną rolę. Oglądając żupy wielkie, przypominają się każdemu źródło bogactwa Lubomirskich, a widok pięknej rozoranej ziemi w Proszowskiem znowu przypomina olbrzymie fortuny ukraińskie, które stały się źródłem znaczenia różnych kresowych rodów Sanguszków, Potockich, Zahorowskich, Jabłonowskich, Czapliewów, Niemieryczów, Tyszkiewiczów czy Rzewuskich. Dzisiaj reminiscencje tego rodzaju nie byłoby na miejscu: w małym muzeum lokalnym jakiejś Psiej Wólki, Kaczego Dołu, Krähwinkel czy Clermout-Errent pokazywałby miejscowy woźny gablotkę, w której spoczywa silnie poszarpana zwykła teczka i objaśniałby mniej więcej temi słowami:

— Oto początek fortuny potężnego rodu Kielbaśkiewiczów, który przez 12 lat zmonopolizował w swoim ręku wszystkie konserwy mięsne. Ród ten zdegenerował się szybko i z każdym przybywającym milionem stawał się coraz bardziej dziwaczny, a w końcu zgasł, nie mając już nic do powiedzenia na świecie i zapisując swoje latyfundijskie miasto, z którego pochodził.

Do wyboru, do koloru — co kto woli. Sól, czarnoziemem czy teczka pełna projektów, planów, obliczeń, niejako puszka Pandory, z której wszystko może wyskoczyć, obo różne źródła bogactwa. Teczka-akcesorium, teczka-symbol, teczka-swiątopogląd...

Xerez.

Bohdan Dyakowski.**Człowiek, który czuł ziemię.**

Kraków, 17 grudnia.

Kiedy dziś szperam w pamięci lat pierwszej młodości, czuję, jak gdzieś z pod nąsypów czasu dobywają się małe, lecz żywe obrazki. — Oto wielki, dumny las Beskidów Zachodnich, wijejący na miejskiego przybysza orgija woni świeżej i niepokojącej. Oto życie tej zielonej gęstwiny, parcelowane każdej sekundzie między tysiącami barwnych roślin, owadów, zwierząt i ptaków, oto sudne nad ziemią niebo pogodnego dnia lata, grające soczystym kołorytem lazuru i pełną tęsknoty melodiją szarego skowronka z polskiej roli.

I nagle coś maści przez chwilę zgodność tych ster. Wśród drzew majaczą jakieś drobne postacie dziarskich chłopców z harcerskimi kijami w dłoniach. — To drużyna idzie na zdobycie przyrody. Odczołują „patrol beskidzki“ zaczyna bobrować po leśnych górach i łokowych podhalach w codziennej krzepiejącej włóczędce.

Synowie miejskich bruków i asfaltów sięgają się wolnym życiem wśród bezkresów. — Zabrzmi cicho jakiś okrzyk, odpowie z odłaj odzew potrojony echem boru, zakolebia się zbite w gąszczu gałęzi i bujna przyroda wchłonęła wgląd swej czarownej muszli grupkę młodych.

Obrazek pamięci znów pokaże las zadufany w swej sile wieków i nagrzane skwarem południa, miodem woni płynące laki. Ale wlew borów i kwiatów, brzęk tysięcy skrzydeł pozostałe na zawsze we wspomnieniu majędołszem. Pozostaje, bo jest formą życia, wycinkiem drobnym a istotnym bytu naszej ziemi.

To właśnie zawsze żywe doznania szerepły w młodych duszach i po dziś dzień szczytają księżki Dyakowskiego. Przyznam się szczerze, iż do gimnazjalnej nauki przyrody czulem zawsze niepokornie wystręta. Prawdopodobnie podsycały go i rozbudziły to nienaturalne młodzieńcowi uczucie metody nauczania tego przedmiotu. Metody nie uwzględniające kardynalnych celów szkolnego przyrodznawstwa, plątające go ustawicznie w kokonie not profesorskich, okresowych zdawek, t. zw. wywiadówek i jak kat na grzeszną duszę wiszących grób obławanej dwójki.

Trudno, oczywiście, wnieść tu w całości nauczycieli. Zły był system, choć przy odrobnie ustępstwa pedagoga z ubartych szlaków klasyfikacji na rzecz nieszablono-wego kontaktu młodzieży z organiczną przyrodą napewno nie ucierpiałyby studia. Dorastający obywatel zyskałby natomiast jedną z fundamentalnych świadomości jednostki w społeczeństwie: świadomość spólnoty człowieka z ziemią.

Nauka przyrodznawstwa tak, jak ją pojmował śp. Bohdan Dyakowski, to właśnie nawiązanie tego wieczyście aktualnego kontaktu człowieka, użytkującego dobra, z ziemią, dostarczycielką życiodajnych wartości pod warunkiem wkładu pracy. Zmarły wiodł w tym celu młodych czytelników prostymi ścieżkami. W swych książkach unikał ściśle anatomicznych wglądów w życie przyrody, wyczuwając, co może młodzieńczej głębiej zainteresować i dać trwałe korzyści, a co umysły jej będą chowały jedynie do okresu klasyfikacji lub do najwyższej roku szkolnego.

Jeśli dziś pamięć moja dochowała wierności jego opowiadaniu pt.: „Patrol beskidzki“, jeśli dziś po kilkunastu latach rozumiem te wielkie pojęcia, określane wspólnym mianem „Matki-Ziemi“, to właśnie w znacznej mierze zasługa Dyakowskiego. Kzetelny plon tego Człowieka, który czuł ziemię sercem znawcy, a duszą Obywatela-Przyrodnika, który kreśląc swe proste i głęboko przemyślane historie, umiał wskazać młodym drogę do uzyskania dojrzałości obywatelskiej również na odcinku kontaktu naszego z ziemią. Pod warunkiem wszakże, podkreślam jeszcze raz, szczerzej pracy, nieznaną kompromisów z wygodą i próżniactwem t. zw. złotej młodzieży, złośliwego nowotworu na zdrowych pniach społecznych.

Oby wskazania jego podjęli obecnie inni!

R. W.

Obowiązek umieszczania napisów w języku niemieckim.

Kraków, 17 grudnia. Ostatnio opublikowano zostało w prasie zarządzenie Stadthauptmanna z dnia 5 grudnia 1940 r., nakazujące umieszczenie na przedsiębiorstwach w mieście Krakowie napisów w języku niemieckim. Zarządzenie określa treść napisów sztyldowych i zawiera ponadto wskazówki co do sposobu ich wykonania.

W związku z tem zarządzeniem Krakowska Kongregacja Kupiecka otrzymała wyjaśnienie, iż uprzednie zgłaszanie sporządzanych na skutek zarządzenia napisów sztyldowych do aprobaty w Wydziale Budowlanym Zarządu Miejskiego nie jest konieczne.

Sztyldy powinny być natomiast tak starannie wykonane, by nie naraziły się na ponowne koszty w razie, gdy późniejsze kontrole uznają napis sztyldowy za niespełniający wymogów zarządzenia.

Zarządzenie wymaga, by już w dniu 23 grudnia br. wszystkie polskie sklepy przy Placu Adolfa Hitlera i ulicach wychodzących na Plac Miły niemieckie napły. — Przedsiębiorstwa, które nie zdołałyby z przyczyn natury technicznej ukończyć robot do tego czasu, winny bezwarunkowo wnieść do Zarządu Miejskiego należycie uzasadnione podanie o prolongatę terminu.

Dr Frank zapowiada modernizację wymiaru prawa.

Kraków, 17 grudnia. Na zakończenie podróży informacyjnej po Generalnym Gubernatorstwie, jaką minister sprawiedliwości Rzeszy dr Guertner odbył na zaproszenie Generalnego Gubernatora, Ministra Rzeszy dra Franka, i w czasie której zwiedził w ubiegłym tygodniu Warszawę, Lublin i Radom, przybył minister w sobotę do Krakowa.

W niedzielę przedpołudniem, wobec urzędników i pracowników wydz. sprawiedliwości przy urzędzie Generalnego Gubernatora i okręgu krakowskiego oraz sędziów niemieckich w Krakowie, minister stwierdził, że zadania przed Jakimś stanęło Generalne Gubernatorstwo, stanowią niejako przykład i wzór dla podobnych zagadnień.

Generalny Gubernator, minister Rzeszy dr Frank, wyraził na wstępie ministrowi

dr. Guertnerowi słowa podziękowania za pomoc, jakiej udzieliło ministerstwo sprawiedliwości Rzeszy przy organizowaniu administracji Generalnego Gubernatorstwa. Następnie wyraził on w obecności ministra, prezydentowi wydziału sprawiedliwości przy urzędzie Generalnego Gubernatora uznanie za stworzenie w Generalnym Gubernatorstwie trwałych fundamentów wymiaru sprawiedliwości i prawa i podziękował jemu oraz wszystkim jego urzędnikom i pracownikom za pracę w tym kierunku, która wywarła korzystne piętno na wszystkich dziedzinach administracji Generalnego Gubernatorstwa. Jednocześnie wyraził on zasadniczo swoją zgodę na harmonizującą z obowiązkami ludności polskiej modernizację pieczy prawnej, obowiązującej dla ludności polskiej.

Cztery wyroki śmierci.

Kraków, 17 grudnia. Wyrokiem niemieckiego sądu specjalnego w Rzeszowie skazani zostali na śmierć oraz trwałą utratę obywatelskich praw honorowych 22-letni Mieczysław Niemczyk, 31-letni Andrzej Mysza i 27-letni Władysław Goćłoń „za zbiorowy akt gwałtu przeciwko suwerenności niemieckiej w Generalnym Gubernatorstwie, oraz bunt i ciężkie uszkodzenie ciała.

Skazani usiłowali razem z dwoma innymi współtowarzyszami, którzy w międzyczasie za ciężki rabunek i niedozwolone posiadanie broni skazani zostali na śmierć i których wyroki wykonano, przy użyciu gwałtu, zbiec z zakładu karnego w Rzeszowie. Mysza i Goćłoń karani już byli kilkakrotnie, ostatni nie mniej jak trzydzieści razy, mianowicie ostatni raz przez sąd niemiecki specjalny w Rzeszowie za usiłowaną kradzież z włamaniem karą 8 lat ciężkiego więzienia.

Wyrokiem niemieckiego sądu specjalnego w Krakowie, skazany został dwukrotnie na śmierć 30-letni Józef Ślęczek ze Sławkowic, pow. krakowski, za usiłowaną cieżką kradzież, jako recydywista, niedozwolone posiadanie broni i zbrodnie gwałtu.

Ślęczek karany był już dwukrotnie za kradzież, a ostatnio dostał się zapomocą podrobionego klucza do piwnicy pewnego gospodarza z zamiarem dokonania kradzieży kartofli.

Przylapany na gorącym uczynku przez gospodarza usiłował Ślęczek początkowo sterylizować go dobytą bronią palną, gdy jednak gospodarz nie dał się tem nastraszyć, doszło między nimi do walki wręcz, przyczem przestępca strzelił do gospodarza, chybiając jednak celu.

(Wszystkie wyroki wykonano.)

Groźny bandyta w rękach policji.

(Zet) Jędrzejów, 17 grudnia. W Złotnickach powstał Jędrzejowski policja polska z posterunku Złotniki ujęła nadzwyczaj sprytnego i niebezpiecznego przestępcę Witolda Koniecznego, vel Płoszaja, vel Warszawiaka, vel Szmita.

Bandyta Konieczny w kajdanach, odprowadzany przez posterunkowych do więzienia.

Dzieje tego młodego, bo zaledwie 20-letniego złodzieja-włamywacza, obfitują w przestępstwa, nadające się poprostu do reportażu filmowego. Konieczny pochodzi z Jędrzejowa, wychowywany bez rodziców przez babkę. Po ukończeniu szkoły powszechnej dał się poznać miejscowej policji jako sprytny złodziej i mając 15 lat, był już

skazany przez sąd okręgowy w Kleśkach na dom poprawczy aż do pełnoletności i umieszczony w Szubinie (poznańskie). Wskutek działań wojennych opuścił zakład i powrócił do rodzinnego miasteczka.

Na terenie Jędrzejowa rozpoczął swój proceder złodziejski z „dużą zuajomością rzeczy“. Jego spryt przy włamaniach zastanawiał policję. W ciągu niespełna roku popełnia kilkanaście poważniejszych kradzieży z włamaniem w Jędrzejowie. Łupem pada biżuteria w składzie jubilerskim Szymczaka, kościół św. Trójcy, futra i biżuteria inż. Kolbieckiego (wysiedleńca), sklep Łukasiewicza, Towarzystwo elektr. „Zeork“ i wiele innych rzeczy wartościowych w szeregu sklepach i mieszkaniach. Aż przyszło do zabójstwa plutonowego polskiej policji śp. Gracy. Konieczny zastrzelił go podstępnie w oknie, wywoławszy go w nocy z mieszkania. Jak w czasie badania zeznał, zabójstwa dokonał, aby pozbyć się raz na zawsze największego przesładowcy. Po zabójstwie śp. Gracy Konieczny znikł i gólnie sędzono, że wyjechał do Zagłębia Dąbrowskiego. Tymczasem ukrył on się na terenie gminy Złotniki, gdzie od czasu do czasu dokonywał różnych kradzieży.

Dzięki prowadzonej stale inwigilacji natrafiono na ślad sprytnego zbrodniarza we wsi Diament w gminie złotnickiej, gdzie zanoconował u jednego z gospodarzy. Aresztowanie nastąpiło w czasie snu tak szybko, że Konieczny nie zdążył użyć broni, którą miał przygotowaną pod poduszka.

W czasie eskortowania Konieczny usiłował zbiec a nawet celowo, czy też wskutek poślizgnięcia się, wpadł do studni głębokości 12 metrów. Dziwnym trafem nie poniósł on wskutek upadku żadnych obrażeń. Skutkiem w kajdanach przewieziono do aresztu miejskiego w Jędrzejowie. Od Koniecznego odebrano broń z nabojami, większą ilość gotówki i sporo przedmiotów, pochodzących z kradzieży.

Młodocianego przestępcę czeka niewątpliwie kara śmierci.

Sączą w czasie 4 i pół godz. (niebieskie znakowanie).

Sprzeniewierzył zainkasowane czynsze.

Kraków, 17 grudnia. B. profesor gimnazjalny Filip Lander, ustanowiony przez zarząd miasta Jarosławia jako administrator 40 kamienic żydowskich i mający polecenie co miesiąc inkasowania czynszów mieszkaniowych, zaarrestowany został pod zarzutem sprzeniewierzenia tychże.

Lander, który jest notorycznym alkoholikiem zużył sprzeniewierzone kwoty głównie na zakup alkoholu. Do tej pory stwierdzono maneo w wysokości 926 zł. Dalsze dochodzenia trwają.

Niepoczytalny czyn rolnika.

Kraków, 17 grudnia. We wsi Dąbrowa Ruska podpalił w tych dniach 45-letni rolnik Michał Hort swoje zabudowania gospodarskie, które ogień strawił doszczętnie. Ponieważ w tym dniu wiał silny wiatr

Ks. Błażej Koffis

dyrektor gimn.,

zmarł w Dębicy 13 grudnia 1940. Ekspozycja zwłok do kościoła odbyła się 15 b. m. o godzinie 15. Pogrzeb 16 b. m. o godzinie 10-ej.

4581k

Kolega dębicy.

południowo-wschodni, istniało niebezpieczeństwo klęski pożarowej dla całej wsi. Dzięki akcji straży pożarnej udało się pożar ograniczyć do miejsca jego wybuchu.

Hort, który robi wrażenie człowieka umysłowo chorego, podpalił puż raz swoje gospodarstwo, w wyniku czego umieszczono go przejściowo w zakładzie dla obłąkanych. Podał on wówczas, że „chciał się ogrzać przy ognisku“. W czasie tego pożaru spłonęły narzędzia, odzież, zboże, pasza i gotówka w sumie 500 złotych, ukryta przez żonę podpalacza pod strzechą domu.

Tyfus brzuszny w Miechowskim nie wygasa.

Miechów, 17 grudnia. W Szczodrkowicach, gm. Cjanowice, Piotrkowicach Małych, gm. Koniusza i w Bukowej Woli, gm. Wielko-Zagórze, stwierdzono kilka wypadków sporadycznych duru brzusznego.

Władze sanitarne wydały ostre zarządzenia celem umiejscowienia epidemii a oprócz tego ludność tych miejscowości zostanie poddana ochronnym szczepieniom przeciwtyfusowym; w dniu 16 b. m. w Szczodrkowicach, 18 bm. w Bukowej Woli i 30 bm. w Piotrkowicach Małych.

Zarządzono jednocześnie, aby w każdej z tych miejscowości były gruntownie wyczyszczone studnie przy chlorowaniu wody przeznaczonej do picia.

OGŁOSZENIA do Numeru świątecznego Gońca Krakowskiego

Administracja Gońca Krakowskiego zawiadamia sferę kupiecką, handlową, że na Święta Bożego Narodzenia Goniec Krakowski wyjdzie w zwiększonej objętości.

Obojętne działu polityczno-gospodarczego i rozrywkowo literackiego rozszerzony zostanie dział ogłoszeniowy, specjalny dział życzeń świątecznych. Chcąc umożliwić wszystkim interesującym się firmom umieszczenie inseratu w świątecznym numerze — administracja Gońca Krakowskiego prosi o wcześniejsze nadesłanie tekstów ogłoszeń. Zamknięcie przyjęcia ogłoszeń milimetrowych do wydania świątecznego nastąpi

w dniu 21 grudnia godz. 19-1a.

Celem uproszczenia nadania ogłoszeń świątecznych administracja ogłoszeń G. K. umieszcza w dziale ogłoszeniowym formaty ogłoszeń z podaniem cen, które należy wyciąć i wraz z treścią ogłoszenia i dowodem nadania przesłać do administracji.

Również nasi akwizytorzy ogłoszeniowi toją do usług naszej klienteli. Prosimy zatelefonować do Gońca Krakowskiego numer 206-11, wewnętrzny 21, a spowodujemy natychmiastowe wysłanie akwizytatora.

(Jo) ADRESY APTEK dyżurujących dzisiejszej nocy w Krakowie: Krowderska 74, tel. 149-56; Adolf Hitler Platz 22, tel. 137-04; św. Gertrudy 1, tel. 136-90; Długa 4, tel. 102-94; Krakowska 9, tel. 102-51; Kazimierza Wielkiego 78, tel. 154-55; Szczepańska 1, tel. 104-02; Kościuszki 18, tel. 139-45; Rakowicka 12, tel. 114-08; Brodzińskiego 1, tel. 221-90.

(Jo) PRZYKRE SKUTKI ZAWROTU GŁOWY. W poniedziałek południe na ul. Gołępiej 1, wysiedlona Janina Spytek oślabiła w domu i upadła na piec, doznając oparzeń rąk i klatki piersiowej. Zawezwany lekarz Pogotowia Rat. po dzieleniu jej opatrunku polecił przewieźć ją na oddział skórnym szpitala św. Łazarza.

(Jo) WYPADEK NA ULICY. Na ul. Wielickiej została przejechana przez wóz z węglem 88-letnia Maria Hajdugowa, doznając złamania prawej nogi. Zawezwany lekarz Pogotowia Rat. udzielił jej opatrunku, poczem została przewieziona do szpitala św. Łazarza.

(Jo) CIĘŻKIE OKALECZENIE W CZASIE PRACY. W poniedziałek rano zostało zawezwane Pogotowie Rat. na ulicy Pawia, gdzie robotnik kolejowy Zaryczy Robert lat 21 dostał się między zderzaki wagonów i doznał zwichnięcia obu rąk. Po zaopatrzeniu przez lekarza został przewieziony do szpitala św. Łazarza na II oddział chirurgiczny.

JERZY RACKI.

Strzały w podziemiu

23)

To były ostatnie słowa Ostermana. Rzeckiemu zabłysły izy w oczach. W milczeniu schylił się i przymknął powieki Ostermana, zasłaniając oczy, wyrażając ból i rozpacz. Wsunął do kieszeni sztuczne wasy i brwi, obtarł twarz zmarłego chusteczką, wyjętą z własnej kieszeni. W tej chwili wszedł do pokoju Kaczmarek.

— No i co? — wołał od progu.
— Ciszej — odpowiedział Rzecki — pomylili mnie. To nie był Gwóźdź. Ale mogę pana zapewnić, że Gwóźdź już nigdy nie będzie grasował. Już go niema. Niech mi pan pomoże. Dyrektor Osterman myślał, że to bandyci wkradli się do mieszkania i osłabi. Podnieśmy go, trzeba zawołać lekarza.
Kaczmarek spojrział zdziwiony na Rzeckiego.
— To dziwne — mruknął. — Jak pan uważa. Ale trudno będzie zrobić protokół. Co powie lekarz?
— To jasne przecież. Anewryzm serca. Znam lekarza domowego państwa Ostermanów. Zaraz go zawołam.

Za kilka minut pojawili się starszynek lekarz. Drząc z wrażenia, pochylał się nad zwłokami, złożonymi na tapczanie w rogu pokoju. Badał go uważnie chwilę. Kaczmarek tymczasem wyszedł, aby z sąsiedniego pokoju zatelefonować po inspektora.
Lekarz oderwał się wreszcie od zwłok. Spojrzył z pod okularów na Rzeckiego.
— Trochę mi dziwny ten atak. Ale wiem, że dyrektor uskarżał się na niedomogę serca. Objawy wskazywałyby raczej...
— Niech pan nie kończy, doktorze — przerwał mu Rzecki. — Niech pan nie myśli o umarłych, ale o żywych. Pani Ostermanowa będzie wołała, aby nie zajmowano się bliżej tą sprawą bliżej. Niech pan napisze swoje świadectwo.
— To nie wystarczy. Muszę wezwać lekarza miejskiego.
— Który podpisze, to co pan stwierdzi. Już ja to załatwię.
— Nie wiem, co to ma znaczyć...
— Niech pan się nie pyta. Jak tu wszedłem, dyrektor Osterman żył jeszcze. Mówił właśnie, że go serce zabolalo i prosił, aby nie robić wielkiej historii z tego.
— No tak — zgodził się wreszcie lekarz. Mogę stwierdzić, że ostateczną przyczyną zgonu było, iż serce zawiodło. To jest prawda.
— No widzi pan. Niech pan tak zrobi.

My obydwa pana prosimy. Osterman i ja...
XIV.
Jednego i tego samego dnia odbyły się dwa pogrzeby. Kiedy do wspaniałego grobowca składano bogata trumne ogólnie żalowanego dyrektora Ostermana, to równocześnie w odległym kącie cmentarza, gdzie grzebano najuboższych, chowano do czasu szczątki pięknej Loli. Kiedy w pogrzebie znanego i cenionego dyrektora brały udział tłumy wytwornego towarzystwa, to w ostatniej drodze Loli uczestniczyło tylko kilka osób. Toczyła się korpulentna Rogatkowa, raz po raz podnosząc przemoczoną chusteczkę do zapuchniętych oczu, szli obydwa kelnerzy znanej restauracji przy ulicy Dziwnej, płatało się kilka podejrzanych typów. Dziwnym wyjątkiem był wysoki szczupły człowiek, który, gdy cała skromna ceremonia dobiegła końca, złożył na grobie Loli piękny wieniec z czerwonych, olbrzymich chryzantem.
Był to wieniec od aspiranta Kaczmarczyka. On jeden zrozumiał tragedję pięknej Loli. On jeden ocenił wielką miłość Loli, która nie wahała się złożyć życia w ofierze w obronie ukochanego.
Kiedy już wszyscy odeszli, Kaczmarek pozostawił sam przy grobie. Zamyślił się, odmawiając ostatni pacierz. Nie zauważył, że obok niego stanął ktoś drugi, że

ktos drugi składa na grobie wiązkę kwiatów.
— Ona tak lubiła goździki. Wtedy przyniosła mi do szpitala kilka czerwonych goździków. Checiała, abym miał miły zapach w pokoju szpitalnym. Nie wiedziała, że ja przyniosę jej śmierć.
— Tak jest. Nie wiedziała. I na tem polegał jej tragizm. Dopóki żyła w świecie przestępców — powodziło się jej nieźle. Kiedy jednak próbowała wejść na drogę prawości — natknęła się na śmierć. Teraz dopiero widzę, jak marną sprawą są nasze awansy, wybiecia się, pochwały, nagrody. Cóż to wszystko znaczy wobec jednego czynu Loli!
— Wieczne odpoczywanie jej...
— Wieczne odpoczywanie. To ostatnie nadzieja, że Ten, który nami rządzi, poznał się na jej dobru i czystym sercu...
Robert Rzecki i tym razem nie napisał wielkiego reportażu. Przywlokł się do redakcji i z trudem zdołał sklecić kilka wierszy o pogrzebie dyrektora Ostermana. Gdzieś tam miał zanotowane, kto brał udział w żałobnej ceremonii, od kogo pochodziły wspaniałe wieniec i kwiaty. To wszystko jednak było mało ważne. Ledwie skończył pisać, a woźny zawezwał go do szefa redakcji.
Niechętnie skierował się do gabinetu prezesa.
(Dokończenie nastąpi).

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE

Obwieszczenie

O cenach najwyższych za jarzyny, owoce i drób, na targach tygodniowych i w sklepach w mieście Krakowie za czas od 16 grudnia do 5 stycznia 1941.

Nazwa towaru	od wtyłowej po 100 kg	od drobn. sprzed. 1 kg	na pl. targ. w sklepach
Jarzyny:			
Rzodkiew	50,—	0.60	0.65
Kalarepa	25,—	0.30	0.35
Pory (sztnka)	0.12	0.14	0.15
Cebula	60,—	0.70	0.75
Fasola (fasiek)	150,—	1.80	2,—
Szpinak	60,—	0.75	0.80
Pietruszka bez naci	60,—	0.70	0.75
Seler bez naci	70,—	0.80	0.85
Budaki ówki	25,—	0.30	0.35
Marchew cukr.	28,—	0.35	0.40
Karpiele	15,—	0.20	0.22
Kapusta włoska	25,—	0.30	0.35
Kapusta czerw.	30,—	0.35	0.40
Kapusta biała	20,—	0.25	0.30
Kapusta bruks.	100,—	1.20	1.30
Kapusta kiszona	50,—	0.60	0.70
Dymna jadalna	65,—	0.80	0.90
Dymna zwycz.	40,—	0.50	0.55
Czosnek	150,—	1.80	2,—
Chrzan (I sorta)	80,—	0.90	1,—
Chrzan (II sorta)	50,—	0.60	0.65
Owoce i grzyby:			
Cytryna (duża szt.)	—	0.28	0.28
Cytryna (mała szt.)	—	0.22	0.22
Jabłko deser.	—	2.80	2.80
Jabłko komp.	—	1.30	1.50
Grzyby susz. I. sort. czapki	35,— 1 kg	40,—	50,—
Grzyby susz. II. sort. korzenie i krajane	20,— 1 kg	25,—	30,—
Drób:			
bity, nletucz, oskubany.			
Gęsi przez. wagi 3 1/2 kg za sztukę	10,—	10,—	
Gęsi nieosk. za szt.	9,—	9,—	
Kury do got. za 1 kg	2.40	2.40	
Kury młode za 1 kg (bity, tuczony, oskub.)	2.60	2.60	
Gęsi 1 kg	4.25	4.25	
Kury do got. 1 kg	3.70	3.70	
Kury młode 1 kg	4.10	4.10	

Obwieszczenie o cenach najwyższych za jarzyny, owoce i drób, na targach tygodniowych i w sklepach w mieście Krakowie za czas od 16 grudnia do 5 stycznia 1941.

nej. Ponadto dokument, któryby zaświadczył, że niedłużej niż 10 lat nie wykonywał zawodu i że bezpośrednio przed ubieganiem się, minimum rok czasu pracował w publicznej aptece (świadectwo wykonywania zawodu);
6. rozporządza kapitałem najmniej 15.000 złotych do założenia apteki.
Kraków, dnia 11 grudnia 1940.
Szef Okręgu Krakowskiego
Wydział Zdrowia
Oddział: Apteki i środków leczniczych.
4598k podpisany (—) S t a h l
Rada Farmacji.

Przetarg na aptekę.

W Ropczycach w powiecie Dębickim zamierza się założyć nową aptekę w miejsce zniszczonej. Ubiegający się i posiadający odpowiednie dane, zechcą do dnia 1 marca 1941 roku nadesłać swoje wnioski, załączając niżej wyszczególnione załączniki do Szefa Okręgu, Wydział Zdrowia — Referat: Apteki i środków leczniczych Kraków, Adolf Hitler-Platz 17.

Ubiegający się o ową nową koncesję powinien dokumentarnie udowodnić, że:
1. posiada przynależność państwową polską (świadectwo obywatelstwa);
2. jest jako aptekarz aprobowany (dokument aprobowacyjny);
3. jest aryjskiej krwi i o ile jest żonaty — zamężna — dowód, że małżonek (ka) jest aryjskiej krwi (metryka urodzenia ubiegającego się i strony drugiej małżeństwa, jak również metryki urodzenia oraz metryki ślubu obojga rodziców i dziadków);
4. jest fizycznie i umysłowo zdrowy i zdolny do kierowania apteką (urzędowe świadectwo lekarskie);
5. po otrzymaniu dyplomu przez 5 lat pracował w publicznej aptece lub aptece szpitalnej. Ponadto dokument, któryby zaświadczył, że niedłużej niż 10 lat nie wykonywał zawodu i że bezpośrednio przed ubieganiem się, minimum rok czasu pracował w publicznej aptece;
6. rozporządza kapitałem od 10 000 do 15 000 złotych do założenia apteki.
Kraków, dnia 11 grudnia 1940.
Szef Okręgu Krakowskiego
Wydział Zdrowia
Oddział: Apteki i środków leczniczych.
4599k podpisany (—) S t a h l
Rada Farmacji.

Pod znakiem **GWIAZDKI** ukazał się Nr 32 TYGODNIKA „7 DNI“
Zawiera m. in.:
● Handel przedsięwzięty,
● O naszej inicyatywie prywatnej,
● Żydz w własnej dzielnicy,
● Ostatni Mohikanie (rzecz o posłańcach warszawskich),
● Ples, który uratował szlówkę,
● Afera ze znaczkami króla Sedangu,
● Trzy ciekawe nowele,
● Liczne ilustracje.
Wszędzie do nabycia. Cena 50 gr.
Red. i Adm.: Warszawa, Marszałkowska 3.

Różne

POLNAR BRONISZAW poszukuje swej żony Leokadii z domu Śliada, ostatnio zamieszkałej w Gdyni, Kłokolwiek znałby miejsce jej pobytu proszony jest o zawiadomienie męża. — Trier/Mosel, Augustus-Str. 10. — (Niemcy). 4592k

UNIEWAŻNIAM zapublika dowód osobisty, wydany przez — Zarząd Gminy w Dzierżkowicach na nazwisko Batorski Stefan w Krasniku. 4592k

UNIEWAŻNIAM wydane — swego czasu Marji Gebbia w Tarnowie uproszenie do prowadzenia w modern. umianu moich interesów. Kowalski H. 4589k

KTO wypożyczył bał. czwielise gum. tapczan lub ostermanę! Zyblikiewicza 5, m. 129. III D., brama 9. 45536

ZGUBIONO zegarek na rękę w niedzielę koło Olszy, Nagroda 50 zł. Bandurkiego 34, m. 4. 45551

UNIEWAŻNIAM zagubioną książkę Kasy Chorob, duplikat metrykalny, książkę rejestracji na nazwisko Helena Sudul, wydaną przez Urząd Kraków, 55560

ARTYSTYCZNA TKALNIA szyje chemizony, fartusze, przera-bia wszelką garderobę. Kraków, Grodzka 6. — tel. 180-58. 4238k

UWAGA! NOWOŻĘCY piękne zdjecie ślubne tylko u Michnowskiego. DEUGA 17. 45209

ODBITKI planów i pism wykonuje: Zakład Rysownictwa Technicznego Kopywnia planów i Powielarnia. — Kraków, Starowislna 1 — (naprzeciw Poczty). 44852

LAMPY KARBIDOWE oszczędne z uszczelnieniem. — Przedstawicielom. odprzedażowcom, sklepom — rabaty. „Sigro”. Kraków, Grodzka 55. 4552k

UWAGA! MARTA FILIPCZAK udziela porad życiowych z astrologii, grafologii i chiromancji. — Przyjmuje codziennie Kraków, ul. Pawła 18, m. 9. 45911

CEROWANIE skampek, pończoch, bielizny, sztytów, szyje nową — przyjmuję pranie, wnia firanek, Janina Kawńska, Florjańska 92, w podwórzu. 45694

MAM pozwolenie na sprzedaż chemizony i lokal. szukam obrotowego spółnika z propozycją. Zgłoszenia: Goniec Krakowski Kraków „Nr. 45470”. 45470

NIEMIECKIE pisma tłumacza. nia, Westring 59 (Dunajewskiego) 45608

POGOTOWIE ELEKTRYCZNE: Św. Jana 18. 43898

FLORJAŃSKA 55 pisze podania i prośby, wykonuje wszelkie tłumaczenia: Terlepa-Terlecki. Telefon 180-25. Firma chłodziarska. 4578k

STARE PIANY przerysowuje, kopiuje Elektryczna Kopywnia Planów. — Kraków, Starowislna 12. 44028

Wesole przez systematyczne stosowanie pudru dla dzieci Vasenol, który chroni skórę przed odparzeniami i zaczerwienieniami

Vasenol
puder dla dzieci i pasta

PODANIA, TŁUMACZENIA, prośby, oferty, rachunki, Porady prawne. — Inten-wencje — Sprawy podatkowe: **KONCESJONOWANE** Biuro Mikulski — adw. Motek, Ba-sztowa 10, telefon 159-35. 44568

PRZYJMUJEMY szmatki na wy-rób chodników. — Tłumacz, Kraków, Józefa 3. 45898

ABAZURY Lampy elektrycz. Wytórnia: „FOX” Sławko-Józefa 3. 45898

MUZYK wypożyczy pian. no. Radziwiłow. ska 9, m. 5. 45577

Fabryka Maszyn Młyńskich B-ci Dagnan
Tarnów, Lwowska 65/199, telefon 117
dostarcza kompletne urządzenia młynowe i spielterzy

7
drzewszce na czele
pojęciem doskonałości dla wszystkich golących się jest

Weltflieger
ostrze najwyższej jakości

Fabryka ostrzy do golenia
GUSTAW BECKMANN,
Kraków, ulica Parkowa 11.

Generalne Przedstawicielstwo:
Towarzystwo Ekspartowa-Importowe
Warszawa, ul. Czackiego 8.

WELTFLIEGER 0,13 mm
czerwone opakowanie sztuka 16 gr.
WELTFLIEGER 0,10 mm
zielone opakowanie sztuka 15 gr.
WELTFLIEGER 0,08 mm
srebrne opakowanie sztuka 20 gr.
WELTFLIEGER 0,06 mm
złote opakowanie sztuka 30 gr.

Prosimsy zwrócić uwagę na popularne ceny

WANILINĘ KUMARYNĘ
poleca ze składu
E/W Jerzy Biłński i S-ka
Warszawa, Al. Jerozolimskie 15
4450k Tel. 708-50

Go grają w kinach?

Na ekranie Wandy:
do czwartku, dnia 19 grudnia 1940 r. film p. t.:
„Strzał na scenie”
z Annelisą Uhlig oraz Gustawem Knuth
W roli garowej Katarzyny — na scenie tragiczny spłot istnień ludzkich. 4506k

